

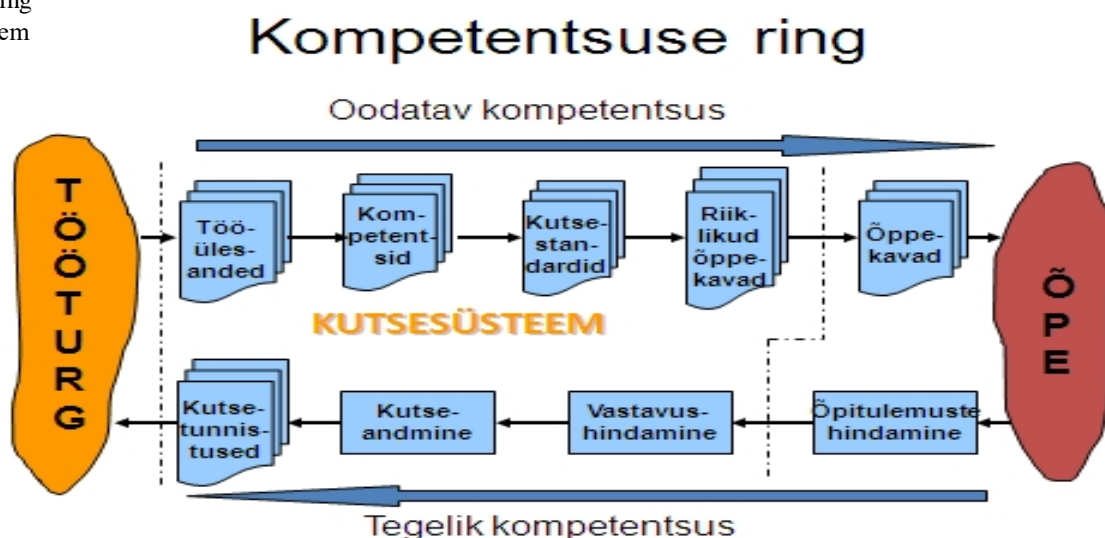
KUTSESÜSTEEMI ÜLEVAADE

2018

Peamised andmed

- **Kutsesüsteem on osa Eesti kvalifikatsioonisüsteemist**, mis seob haridussüsteemi tööturuga ja aitab kaasa elukestvate õpetele ning tööalase kompetentsuse arendamisele, hindamisele, tunnustamisele ja võrdlemisele.
- Koolilõpetajate ja töötajate kompetentsuse vastavusse viimiseks tööturul nõutavaga selgitab kutsesüsteem välja kutsealal vajaliku kompetentsuse ja igale kutsele koostatakse vastav kutsestandard. **Kutsestandardite abil luuakse võimalused kompetentsuse hindamiseks (mida nimetatakse kutse andmiseks)** ning vastav välja-, täiend- ja ümberõpe.
- Nii kutsestandardite koostamine kui oskuste hindamine toimub tööturu osapoolte koostöös. Õppekavad nii kutse- kui kõrghariduses ja täienduskoolituses arvestavad regulaarselt uuendatavaid kutsestandardeid.
- Korrastatud kutsesüsteemi loomist ja tööjõuturu kujundamise reguleerimist aitab tagada **Kutseregister**. Praeguseks kehtib veidi üle 570 kutsestandardi ligi 90-l kutsealal.
- **Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF)** rakendamise koordineerimiskeskuse (NCP, Eestis Kutsekoda) eesmärk on toetada ja koordineerida riikliku kvalifikatsioonisüsteemi ja EQF omavahelist toimimist ja seotust.
- **Europassi** eesmärk on lihtsustada töötajate ja õppijate vaba liikumist EL-s. Europass koondab olulisemaid oskuste ja kvalifikatsiooni kirjeldamiseks vajalikke dokumente ühtses Euroopa formaadis (Europassi CV, keelepäss, Euroopa oskuste mapp, kutsetunnistuse lisa, õpirände tunnistus, diplomilisa) ning Europassi keskuse peamine ülesanne on neid tutvustada ja koostöö info- ja nõustamisvõrgustikega.
- **OSKA** analüüsib Eesti tööturul vajaminevat tööjõu- ja oskuste vajadust. Kogu majandustegevus on jagatud kahekümne neljaks OSKA valdkonnaks. Igal aastal analüüsitakse ja tehakse ettepanekuid tööturu vajaduste ja koolituspakumise paremaks ühitamiseks viies-kuues OSKA valdkonnas. 2018.a lõpuks on koostatud 16 valdkonna raportid ja järgmise kahe aasta jooksul koostatakse veel 9 valdkonna ülevaated.

Joonis: Kompetentsuse ring näitab, kuidas kutsesüsteem seob tööturuga haridussüsteemiga

Allikas: Kutsekoda

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 (EÕS 2020)

Üldeesmärk: kõigile Eesti inimestele on loodud nende vajadustele ning võimetele vastavad õpivõimalused kogu elukaare jooksul, et tagada neile isiksusena väärika eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus.

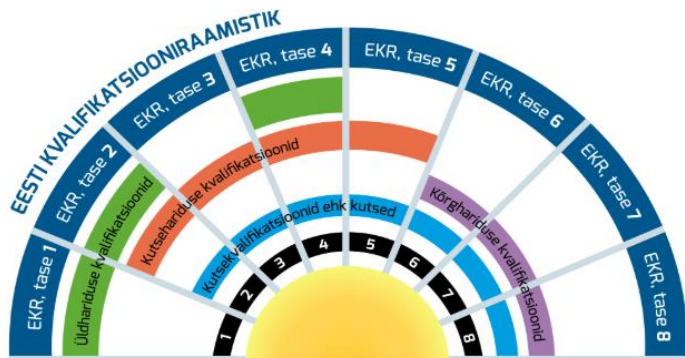
Täiskasvanuhariduse programm (EÕS 2020 rakendamine)		Tööturu ja õppe tihedama seostamise programm (EÕS 2020 rakendamine)	
Üldeesmärk: motiveerida täiskasvanuid õppima ning luua kvaliteetsed ja paindlikud ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused.	Meede 1: Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses.	Üldeesmärk: viia õppimisvõimalused suuremasse vastavusse tööturu arenguvajadustega	Meede 1: Õppe seostamine tööturu vajadustega

Programmide suuremad kulud 2019. a

Kutseeksamite arendamine 830 000€	Kutsesüsteemi arendamine 322 000€	Kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine ja teavitamine 92 000€ (Euroopa Komisjon), millest Eesti panus on 23 000€	Europassikeskus 100 000 € (Euroopa Komisjon), millest Eesti panus on 50 000€	OSKA rakendamine 901 500€
-----------------------------------	-----------------------------------	--	--	---------------------------

Eesti kvalifikatsiooniraamistik

Joonised: Eesti kvalifikatsiooniraamistik, ametirühmad ja näited kutsetest

Formaalhariduslikud kvalifikatsioonid	EKR tase	Ametirühmad ja näited kutsetest
Toimetuleku õppekava lõputunnistus	1	
Lihtsustatud õppekava lõputunnistus, 2. taseme kutseõppe tunnistus (põhihariduse nõudeta), põhikooli lõputunnistus	2	Lihttöölised (nt: abiaednik, raietöölise jne)
3. taseme kutseõppe tunnistus (põhihariduse nõudeta)	3	Seadme- ja masinaoperaatorid, oskustöötajad ja käsitöölised, teenindus- ja müügitöötajad (nt: elektroonikaseadmete koostaja, hooldustöötaja, fotograaf)
Gümnaasiumi lõputunnistus, 4. taseme kutseõppe tunnistus, kutsekeskharidusõppe tunnistus	4	
5. taseme kutseõppe (kutseeriharidusõppe) tunnistus	5	Oskustöötajad-meistrid, tehnikud, teenindus ja müügitöötajad, esmatasandi juhid (nt automaatik-tehnik, geodeet, kosmeetik, müügikorraldaja)
Bakalaureusekraad, rakenduskõrghariduse diplom	6	Spetsialistid, keskastmejuhid (nt: arhivaar, bioanalüütik, ehitusjuht, konsultant, arhitekt)
Magistrikraad	7	Spetsialistid, juhid (nt: IT juht, kliiniline psühholoog, volitatud arhitekt)
Doktorikraad	8	Tippspetsialistid, tippjuhid (nt: kohtuarst, volitatud lennundusinsener)

Peamised õigusaktid ja dokumendid

Strateegiad, seadused ja määrused	Ministeeriumi õigusaktid	EL
<ul style="list-style-type: none"> * Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ * Eesti elukestva õppe strateegia 2020 * Kutseseadus * Välisriigi kutse kvalifikatsiooni tunnustamise seadus * Kõrgharidusstandard * Kutseharidusstandard * Täiskasvanute täiendkoolituse standard * Kutseregistri põhimäärus * Kutsetegevuse valdkondade loetelu, kutsenõukogude nimetused, moodustamise ja lõpetamise kord, töökorraldus ning kutsenõukogusse institutsioonide esindajate nimetamise kord ja nende volituste kestus * Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava * Eesti Vabariigi kvalifikatsioonide ja enne 20. augustit 1991. a antud endise NSV Liidu kvalifikatsioonide vastavus * Kutsesstandardite koostamise, muutmise ja vormistamise kord * Kutset andva organi valimiseks avaliku konkursi korraldamise kord ning konkursil osalemise tingimustele vastavust tõendavate dokumentide loetelu 	<ul style="list-style-type: none"> * Täiskasvanuhariduse programm * Tööturu ja õppe tihedama seostamise programm 	<ul style="list-style-type: none"> * Strateegiline raamistik Haridus ja koolitus 2020 * Strateegia Euroopa 2020 (majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava) * Euroopa poolaasta (EL riikide majanduspoliitika koordineerimise raamistik) * Nõukogu soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kohta * Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku (Europass)

Peamised rollid ja koostöö

Allikas: Cedefop ReferNet Estonia andmete põhjal

Regulaarsed uuringud ja seire

- Cedefopi ülevaateuuring kvalifikatsiooniraamistiku rakendamisest Eestis (iga 2. a tagant)